

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uvrsta le ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Še bi bil čas.

Pred nekoliko dnevi smo na tem mestu dokazovali, da dogodki, ki so navidezno vzrok sedanji krizi v Avstriji, niso bolezen sama, ampak le simptom bolezni. Pameten zdravnik pa ne bo gledal le, da odpravi simptome bolezni, ampak bo zasledoval vzroke iste. Ako si odpravil vzrok, odpadejo tudi simptomi bolezni, ker je odpadla bolezen sama. Velika telesna poškodovanja spremlja navadno mrzlica. Vprašamo pa: kakov zdravnik bi bil to, ki bi le blažil mrzlico, a se ne bi menil za rano?! Na telesu naše države je sedanja obstrukcija in vsa kriza le mrzlica, a bolezen sestoji v tem, ker je naš parlamentarizem le dozdeven, navidezen! Zakaj? O tem smo že govorili. Zbog monstroznosti volilne geometrije Schmerlingove naš parlament ni niti približno to, kar je pravi ljudski zastop. A v drugo so mu vlade jemale še ono malo, kar bi imel na sebi sposobnosti v odgovarjanje parlamentarnemu in konstitucionalnemu načelu. Prvo in drugo — krivični vol. red in kratenje atributov parlamentarne oblasti — obstoji in se vrši zato, ker hočejo po vsej sili vzdržati fikcijo, da je Avstrija nemška država in da more obstati le tako dolgo, dokler hosti nje uprava in nje reprezentacija na zunaj imeli nemški značaj. Tu je bolezen in dokler zdravniki-državniki ne začno zdraviti tega bolnega mesta, ne bo ozdravljenja! Dokler se avstrijski državni definitivno ne odpovedo gonji za to fikcijo, za tem fantomom, za tem le namišljenim nemškim značajem države, ne more priti do miru, do normalnega razvoja v tej državi, ker bodo nje krmitelji v vednem boju z obstoječimi razmerami, z voljo večine prebivalstva. Sleherni korak, sleherni ukrep, ki so ga storili v vzdržanje omenjene fikcije, se zadevuje ob najsvetejša čustva slovanskih plemen. A ti so večina. To neti večno razburjenje, neprestano ogorčenje in borbe brez odmora.

Nam se zdi skoro neverjetno, da bi bili državni, ki vodijo usodo te države, res tako kratkovidni in bornirani, da ne bi bili pristopni temu spoznanju. Ako pa vendarle nočejo kreniti z nesrečnih poti, po katerih so hodili do sedaj, si tega ne moremo tolmčiti drugače, nego da je nemški nacijonalizem v njih močnejši, nego pa pametno spoznanje!! In zdi se, da ta nemški nacijonalizem avstrijskih državnikov zadnja leta postaja še

intenzivnejši. A ker naraščajo tudi samozavest, narodni ponos in politična zrelost slovanskih plemen, se nam odpira tužna perspektiva v bodočnost: vir neprestanim konfliktom med upravo države in nje narodi ter viharjem v našem parlamentu.

A v današnjih dneh je baš to najaktualnejše vprašanje, okolo katerega se suče vsa diskuzija: kako naj naš parlament ob takih dispozicijah državnikov pride do rednega delovanja? Ne more. Iz tega stanja stvari pa se nam usiljuje vprašanje: ali je sploh zgubljena vsaka nada?! Ne, še bi bil čas, ako bi se skupine, ki so sestavljale dosedanje večino, umele povspeti na višino svoje naloge, ako bi došle do spoznanja, kaj in kako bi bilo na korist njim vsem, in ako bi imele tudi dovolj odločnosti in samostojnosti, da bi tudi znale neizprosno zahtevati to, kar hočejo v svojo korist. Prvo, kar bi mogle in morale zahtevati, bi bilo, da vlada spoštuje parlamentarno načelo, spoštuje njih — večino! Noben korak ali ukrep vlade ne bi smel biti v navskrižju s programom večine! Dosedaj ni bilo tako, a ker ni bilo, imamo — kaos! V prvi vrsti so krive vlade na tem, ali tudi skupine večine niso brez krivde, ker so vladam dovoljevale in jih celo vspodbujale, da so grešile. V tem je zamuda in greh dosedanje večine! Še bi bil čas, da odpravijo to zamudo. Ali prvi, neizogibni pogoj v to je, da večina postane homogenna in zložna v svojih zahtevanjih. Čim je načelo enakopravnosti vsprejela v svoj program, se mora tudi boriti za enakopravnost povsodi, za vsakogar in za izvedenje iste do skrajnih posledic. Pred vsem bi se morale v sedanjih trenutkih zložno kakor en mož izreči za zahteve naroda češkega, čegar sedanja gigantska borba ni nič drugega nego borba za veliko načelo enakopravnosti — za isto načelo, ki je vendar v program sedanji večini. Drugo pa, kar bi večina morala zahtevati neizprosno, je, da dobimo vlado, ki bi bila meso od nje mesa.

Dosedanja večina se je rada ponašala, da v njenem taboru je Avstrija, ker je v njej prostora za vse narodnosti! Ali slovanskim narodom ne zadošča še, da njih zastopniki sede v tej večini, ampak za njih ima večina vrednost le tedaj, ako vedo, da se ista identifikira z njih pravičnimi stremljenji.

kako tudi ne bi?! Mesto malega židovskega dekletca, kakor sem jo nosil v spominu, je stala pred mano odrasla gospica — a lepa, — lepa, Bože moj — da se mi je videla kakor kaka slika, ali kakor kakov viši stvar, ne pa — moja nekdanja tovarišica. Visoka v rasti in tenka v pasu, bilo je v njej nekaj posebnega — skoro bi rekel: bila je posebnost, kakor jo navadno imajo same semitske žene — da se je bujnost in polnost form harmonično skladala z nežnostjo in dražestjo, tako, da se nijedna linija prekrasnege telesa ni izgubljala. Človek ni mogel drugače, nego da je v isti čas občudoval razkošno lepoto dovršene ženske prikazni in zopet ljubki čar in nežni razcvet najprvega deklišstva. Lepa je bila tudi tista bujna dolga kita, črna kakor pri krokarju in istotako lesketajoča se v svetli modrini. Najlepše pak so bile oči, velike modre oči pod ozkim čelom, svetle in sijajne pod serco dolgih trepalnic: in ko so se ozirale, pogled jim je bil vlažen, nežen in nekako sanjarsko dalen. V vsem je hranila vso plemenitost južne iztočne rase, a ni bilo ni najrableje sledi onih tipičnih znakov naroda, najbolj proganjanega in najbolj preziranega od vseh narodov vsega planeta, kateremu narodu je pripadala tudi ona. Bila je v resnici na novo rojena junakinja »pesmi nad

Taka mora biti večina. Zložna na znotraj in odločna na zunaj. In po naši sodbi je v interesu vseh strank, ki so sestavljale dosedanje večino, da je večina taka. O Čehih, Jugoslovanih in Malorusih niti ne govorimo: saj nam je vsem ista vodilna misel — misel absolutne enakopravnosti. Ali tudi Poljaki in nemški konservativci morajo priznati, da so veliki politični činitelj le na strani slovanskih narodov. Nemci so slavili te dni 90-letni jubilej moza — Ignacija Plenerja. Mož je bil svojedobno deželni finančni direktor v Galiciji in v isti čas je bil rektor vseučilišča v Lvovu oni dr. Herbst, ki je kakor ministar kruto proganjali Slované in polnil ječe s slovanskimi novinarji. Ob tem jubileju je bil primeren čas za Poljake, da se spominjajo, kaj je nemška birokracija napravila iz Galicije! A za kaj drugega se boré Nemci, nego za to, da bi se povrnili oni časi!! Res je sicer, da se Nemci izjavljajo pripravljene v to, da Galicijo odločijo od drugih dežel. No, v poljskem kolu ga menda ni nijednega tako lahkomisljenega človeka, ki bi ne vedel, da oziroma na državni interes nikdar ne privole v tako ločenje. Čim bi se torej Nemcem posrečilo zlomiti moč Čehov in Jugoslovancev, bi bila zadnja ura tudi dosedanjemu velikemu vplivu Poljakov v državi. — In nemški konservativci?! Sedaj so ugledna in čisto odločno parlamentarna skupina. Odločeni od dosedanje večine pridejo kakor zrno med kamena narodne ideje Slovanov in liberalne ideje Nemcev! Naj se dr. Ebenhoeh — glej včerajšnjo »Reichswehr« — baha kolikor hoče, da se on ne boji novih volitev, naj je tudi res, da nemški konservativci ne zgube nobenega mandata, vendar je danes gotova stvar, da po ločenju od dosedanjih skupin na desnici bodo lepi dnevi nemških konservativcev pripadali — minolosti.

Če imajo torej Poljaki in nemški konservativci le količkan državniške dalekoglednosti, morajo prenehati z večnimi žuganji na češko adresno. Še je čas, da v svojem lastnem interesu rešijo obstanek dosedanje večine. Pot do rešitve pa je le jeden: ta, da odločno nastopijo in prislijo, da narod češki zadobi zahtevano zadoščenje! Če je čas, ali zadnji, ura ednajsta je že odbila!

pesmami». In sedaj še, ako si sliko krasne Sare kličem v spomin — ah, — kako umem žar kralja-pesnika, ogenj njegovih besed, nedosežno veličastne prispodobne ljubavne pesmi njegove, — njegove »pesmi nad pesmami«!

Vsprejela me je s svojo nekdanjo ljubeznivostjo, skoro blagoslovljala me je, da sem prišel. Od prvega trenutka sem občutil, da leta najo niso razdružila. Spominjala se je točno, da sem od nekdanj najbolj ljubil svet pravljic in pripovedk, da sem rad sanjari in da sem najraje vse gledal z neke tajinstvene, daljnje strani, in prvo je bilo, da mi je odkrila, kako sedaj tudi ona tako ljubi. No, ni mi, da bi tu govoril o tem, niti da povdarjam, kako se je najino nekdanje otroško tovarševanje spremenilo sedaj v nekako prijateljsko zblizanje duš. Treba, da pripovedujem drugo.

Ko se je izvedelo in čulo, da je Salomon odločil, da svojo jedinico omoži, in da bo dota znašala štirideset tisoč goldinarjev, vzbudila se je vsa okolica.

Takoj prve dni je bilo ponudb in snubačev v hiši. I — pravični Bog nad svetom — kakih sijajnih ponudb! Celó sin jedinca Izaka Golda, največega bogataša v okolici, je bil med snubači, a kar je še več — bil je

V Trstu, 25. maja 1900.

Zaveza slovanskih in istrskohrvatskih županov

bo imela svoj ustanovni občni zbor na Binkoštni ponedeljek dne 4. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Dnevni red: 1. Sprejemanje členov. 2. Volitev predsednika, njegovega namestnika in društvenega odbora. 3. Volitev razsodništva. 4. Določitev kraja, kamor naj se skliče prvi redni občni zbor. 5. Posamezni predlogi.

V Ljubljani, dne 15. maja 1900.

Za pripravljalni odbor:
Ivan Hribar,
načelnik.

Izpisek iz pravil: § 10. Društveni odbor ima s predsednikom in njegovim namestnikom vred devet členov. Od teh pripadajo na kronovino Kranjsko trije, na Spodnje Štajersko dva, na Primorsko dva in na Koroško dva.

Odborniki volijo izmed sebe tajnika in blagajnika. Odbor si naredi sam svoj opravilni red in se sme razdeliti na odseke.

§ 12. Razsodništvo ima pet udov. Od teh pripadajo na deželo Kranjsko dva, na Spodnje Štajersko eden, na Primorsko eden in na Koroško eden.

Boj za naše pravice. Dne 21. t. m. je bil vročen nekemu Barkovljanu odlok e. kr. pristojbinskega urada v Trstu in sicer v italijanskem jeziku. Odlok mu nalaga, naj predloži izkaz o vsej zapuščini in vestno navede vrednost vse zapuščine po pokojnem svojem očetu, umrlem v Barkovljah dne 5. febr. 1900, kakor tudi, da dokaže ves dolg, ki ga je zapustil pokojni oče njegov.

Uvažuj, pa, da je dotični Barkovljan Slovenec in da so zapuščinski spisi slovenski, vprašamo: zakaj ni slavni e. kr. pristojbinski urad tej slovenski stranki doposlal slovenskega odloka, katerega bi stranka sama umela, in bi vedela, kaj se zahteva od nje, ne pa da je bila prisiljena prosti več ljudij, da jej raztolmačijo, kaj jej sporoča slavna oblast?!

Tako bi zahtevalo že načelo ravnopravnosti, izraženo v državnih temeljnih zakonih, — in v spoštovanje zakonov je menda obvezan tudi slavni pristojbinski urad v Trstu; v tem slučaju pa bi zahteval tudi interes iste oblasti same.

Menda se ne motimo, ako si domišljamo že danes, da slavna oblast, ko odmeri pristojbino, brez vsega obotavljanja in rada

tudi Rakoci Arpad, mlad in bogat podvzetnik iz bližnjega obmejnega madjarskega mesta. Salamon je malone plaval v radosti in celó — sedaj se je začel gizdati. Mož je začel paziti na čistost ovratnika in najraje je bil v praznični črni obleki.

Po tem si je laško misliti, kako se je začudil, kako prepadel in skoro prestrašil, ko mu je Sofija na njegov predlog, stavljen zvito in premišljeno, odgovorila kratko in jedrnat, da ne vsprejme ni Samijeve, ni Kobijeve, ni Arpadove ponudbe, da ne vsprejme iz jednostavnega razloga, ker ne ljubi ni Kobija, ni Samija, ni Arpada, in sploh da se hoče močiti le iz ljubezni.

— Pravični Bog, — to dete ne govori nikakor, kakor bi se spodobilo, da govori razsodna židovska devotka! Ljubezen — kaj pomenja to, ljubezen? Kobi je bogat in ne navadno izvrsten trgovec, Arpad je zaslužil lani samo pri jedni stavbi trideset tisoč — a Sami Gold — tu bi bilo smešno, ako bi se zgubljala le jedna beseda v njegovo korist! — je govoril Salamon.

— Vse to more biti, ali jaz — jaz bom vendar Boga molila, da mi podeli srečo, da se omožim iz ljubezni — je odgovarjala Sara. (Pride še.)

PODLISTEK

3

Pri stari cerkvi.

Hrvatski pisal Ksaver Šandor Gjalski. Na slovenski preložil M. C.—č.

Mene je najbolj vlekle k Salamonu, ker je od detinstva sem silno delovala name misel, da se tam nahajam v taki sredini, ki je v direktni zvezi s tratičijo, staro šest do sedem tisoč let; vsikdar mi je bilo čudno in nekako posebno, ko sem gledal in videl, da Salamon istotako in isto časti, kakor in kar so častili tudi stari patrijarhi iz biblijske zgodovine. Pa tudi pozneje, kakor deček, nisem zgubil tega in se nisem mogel iznebiti — sedaj pa se je pridružil temu še občutek mističnosti in daljave, s katerim občutkom je ves srednji vek vsikdar spremljal židovstvo, a jaz sem kakor gimnazijalec došel do prilike, da — glej! — proučujem ta srednji vek.

Ti pojavi duše so me torej najbolj povlekli k Salamonu. In res: na drago prijateljico svojo iz otroških let niti mislil nisem prav. Zato je bil utis prvega zopetnega srečanja žnjo tem večji in silnejši. Nekako iz sebe in zgubljen sem bil. Moja sigurnost, sigurnost mladega gospodiča z gospodskega dvora, se je razpršila nekam brez sledi. Pa

vsprejme denar te slovenske stranke. Toliko bolj moramo ožigosati, da oblast istej stranki ne privoščja niti mrvico enakopravnosti. Kdaj vendar izginejo vzroki takim za državo samo nečastnim pritožbam? Kdaj pridejo časi, ko se lojalnim državljanom ne bo trebalo še le boriti z oblastmi za stvari, ki se — umejo same ob sebi!!

Dan na dan čitamo v nešteti varijacijah, kako vlada želi in vzdihuje, da bi se narodni boj ublažil. Ali vse premalo se govori o tem, da pomirjenje more priti le po spoštovanju pravice vsakogar! A kako hočete, da pride tako spoštovanje med bojujoče narodnosti, ako oblasti same dajejo — take izglede!!

Politični pregled.

TRST, 25. maja 1900.

K položaju. Dr. Ebenhoch je objavil v zadnji »Reichswehr« dolgo epistolo na adresu Čehov, ki pa tudi odgovarja povsem vsemu dvoumnemu postopanju nemških konservativcev. Ta epistola se glasi v glavnih točkah: Čehom se je dogodila huda krivica, ki je tem huja, ker se je dogodila v odurni in skrajno žaljivi obliki. Vendar ni mogoče odobravati sedanje obstrukcije Čehov. Isti bi mogel biti namen dvojen: ali hočejo strogolaviti vlado Körberjevo, ali uničiti centralni parlament sam. Ni jeden ni drugi cilj ni dosegljiv. Nikdar je ne bo več vlade, ki bi hotela z naredbami urejati jezikovno vprašanje. Po zrušenju sedanjega parlamenta ne bi prišel federalizem, ampak absolutizem. Tega Čehi ne morejo hoteti. — Katoliška ljudska stranka je odkritosrečno za enakopravnost narodov, a baš zato ne dopusti nikdar, da bi Nemce potisnili v razmerje podrejenosti. Ona hoče, da se respektira tudi pravo Nemcev. Ako bodo Čehi nadaljevali z obstrukcijo, je razpuščenje zbornice neizogibno, kajti to otvarjanje in zopetno odlaganje zbornice je postalo že smešno: vprašanje je le, ali bo sledilo sistiranje ustave ali pa — in to le zavoljo lepšega, ker je gotovo, da ne pride nič boljšega — nove volitve. Dr. Ebenhoch bi bil za sistiranje ustave. Ta čas naj bi porabili in izdali nov volilni red in določili nov poslovni red za parlament. Poslednji bi se tako kar pomladil. Dra. Ebenhoch tolaži s tem sosebno to, da bo sodeloval g. Körber, ki da si je pridobil obče simpatije. Ne vemo, ali ta kompliment pred Körberjem kvitira kako že storjeno uslugo, ali pa naj bo priporočilo za bodočnost? Konec epistole pa prihaja dr. Ebenhoch tja, kamor je očitno hotel priti: meni namreč, da bolje, nego vse drugo, bi bilo, ako bi Čehi — odjenjali od obstrukcije!

K tem izvajanjem dra. Ebenhocha se povrnemo jutri.

Dva poraza ruskega poslanika na Dunaju. Car in Milan. Sicer se nam zdi kakor — blasfemija, ako ti dve imeni imenujemo hitro zaporedoma. Ali v to nas je zavelo neko poročilo iz Petrograda v dunajski »Information« o nekem izreku carja Nikolaja, ki mu dela vso čast. Poročevalce v »Information« pripoveduje o dveh porazih, ki jih je ruski poslanik na dunajskem dvoru, grof Kapnist, doživel v zadnji čas.

Dne 7. aprila, torej baš v oni čas, ko je vest o potovanju cesarja Frana Josipa v Berlin presenetila svet, je bil grof Kapnist pozvan v Petrograd, da pred odhodom v Moskvo sporoči carju. Poročnje carju o namenu sestanka v Berlinu, je bil grof Kapnist tako nepreviden, da je opozarjal carja na potrebo — sprave z Milanom. Car je zarudel od jeze in rekel: »A ko se, grof, drznete še enkrat izgovoriti to ime v moji navzočnosti, izgubite svoje mesto!«

Drugi značilni dogodek je bil ta-le: Od kar je bil general Komarov v Pragi, si je grof Kapnist prizadeval, da bi ruskega ministra za zunanje stvari, grofa Muravjeva prepričal o potrebi, da slovansko dobrotvorno društvo razpusti ker to društvo čisto križa poti avstrijske diplomacije. Nekaj časa se je tudi zdelo, da grof Kapnist doseže svoj namen. V zadnji čas pa si je dal car od grofa Muravjeva predložiti poročilo o rečenem društvu in je na isto zapisal opazko: Res je, za sedaj nam to društvo ne prija, ali kdo more vedeti, da ne bo koristilo za bodočnost? To je bil povod, da je grof Ignatjev dobil nalogo, naj izdela nov statut, ki je ravnokar dobil odobrenje ministerstva. »Information« zaključuje doslovno: »Društvo bo moglo sedaj

na novo ojačeno in z dvojno silo iti na del« »za duševno združenje Slovanov in Rusov« in grof Kapnist ne preostane drugega, nego pokoriti se volji carja in od njega (Kapnist) toli sovraženo društvo dejanski podpirati v reševanje njega naloge.

Tržaške vesti.

Od kod dobiva informacije? Včerajšnji »Piccolo« je napadel strastno našega vladiko, ker je dovolil, da bodo na populandanski službi božji v cerkvi mehtaristov okoličanke pele slovensko. Mi se nečemo pripraviti s »Piccolom«, ali zopet in zopet se moramo povračati k vprašanju, ki je preznačilno za naše razmere: od kod dobiva Žid informacije o tem, kar se godi v katoliških cerkvah in škofiji? »Piccolo« je tudi v tem slučaju natančno vedel že vnaprej, kaj se bo godilo popoludne v cerkvi in kaj je škof dovolil!! Kdo daje Židu te informacije? Pa še vprašujete, kakor da ne bi vedeli, da so izvestne zakristije tržaške prave informacijske pisarne za židovske liste. Kar počenjajo nekateri mladi laški kapelanje, to je že čez mero. Naš škof je že, v pravem pomenu besede, v stanju obleganja; niti ganiti se ne more več, da ne bi tega izvedel »Piccolo« v isti hip! Take razmere so škandalozne.

Ob tej priliki s spominjamo nekega družega: lučaja, ki se je zgodil nedavno temu in ki priča, da imajo mladi laški kapelanje tudi drugod svojih vrstnikov za informacije in izdajanje tajnosti laškim listom. Te dni je imel e. k. deželni šolski svet za Istro svojo sejo, v kateri so določili one kompetente, ki pridejo v terno za mesto bodočega ravnatelja na gimnaziju v Kopru! A glej ga zlomka: takoj naslednjega dne je imel »Piccolo« poročilo, kaj se je godilo v seji, in imena dotičnikov. A ne le to, ampak je tudi najdrzejše kritikoval sklepe e. k. dež. šolskega sveta v tem pogledu, ne da bi se bil kdo spodtikal na tem. »Piccolo« ve vse in njemu je dovoljeno vse. Za »Piccola« je ni nobene uradne tajnosti! In človek se ne more iznebiti misli, da so po vseh uradih urejeni — piccolovski konsultati!

Zagrizenost naših tržaških nasprotnikov napram vsemu, kar je slovensko, je že res nepresežna. Često sem že zapazil in doživel, da sem, stojč sredi mejo množico in govorč s prijateljem slovenski — v kratkem času ostal z njim sam. Vse se je počasi odmaknilo od naju, kakor da bi znal slovenski jezik okužiti koga s kako ostudno boleznijo. Večkrat se mi je že zgodilo, ko sem se peljal v tramvaju ter s prijateljem govoril slovenski, da so na novo došle osebe prisledle v kolikor moč oddaljene vrste ali kote — ako je prostor dovoljeval — in sva imela s prijateljem dovolj prilike, sedeti komodno in se temeljito poučiti o nestrpnosti tržaških Italjanov napram nam Slovincem. Nekaj jednacega se mi je pripetilo tudi te dni. Nekega večera sem se ustavil pri prijatelju, ki je stal med drugimi gledalci pred hotelom »de la vile«, kamor se je pripeljal nadvojvoda Rajner. Pred hotelom je hodila pred vrati častna vojaska straža. Vprašal sem ga po slovenski, kaj da je, in on mi je odgovoril istotako. Govorila sva še dalje in glej, naenkrat je bilo okolu naju polno — praznine! Neka zakonska dvojica, ki je preje stala prav tik naju, stala je sedaj nekaj korakov od naju ter se stiskala k drugim gledalcem. Bog jim pomagaj, to je pa vendar preneumno, sem dejal svojemu tovarišu. Saj je slovenski jezik vendar jezik — ljudij in ne kako živalsko tuljenje in je gotovo stokrat lepši in miloglasnej nego tisti tržaški dijalekt, ki ga govorč babe na Reni. In naš jezik ima na tržiščih isto toliko prava kolikor italijansčino. Zakaj ga torej tako mrzijo mogočni in nemo-gočni tržaški meščanje? Menda mnogokaterga še premnogo spominja njih narodnega izdajstva! Menda se pač boje teh glasov, katere so siloma pokopali v duši, glasov, ki so jih slišali v svoji mladosti od svojih roditeljev, ali so jih vsaj njihovi roditelji slišali in se jih učili od starišev v prvi dobi življenja. Saj spomin na izdajstvo je tako neznošno pekoč! Judež, najostudnejši izmed izdajč, se je obesil na tem spominu.... In v Trstu: koliko je pristnih rojenih Italjanov? Njihovo število gotovo ni v nikakem razmerju s številom tržaških prebivalcev — in vendar! A koliko njih je potujčenih, izgubljenih za naš taboru sovražnikov? V točen dokaz rečenega naj naveden izmed nešteto drugih le ta-le slučaj: Jaz stanujem pri neki gospodinj, katere oče in mati sta bila trda Slovence in

sta le za silo lomila italijansčino, a njen mož je po materi istotako Slovenec in le po očetu Italijan. Vendar se v tej rodbini nikdar ne spregovori slovenska beseda in trileten deček mi je že parkrat v razposajenosti rekel — »ščavo!« Starejši deklici pa očitajo — da ima obraz kakor ga imajo »ščavci«. Gospodinja sama se pred drugimi nikdar noče izdati, da je rojena Slovenka, dasi mi je parkrat rekla, da so slovenske žene mnogopridnejše in snažnejše ter sploh vrednejše v vsakem oziru, nego pa Italjanke. Človeka boli srce, ko vidi toliko narodne gnjilobe in toliko zaslepljenosti. Bo-li kedaj bolje?

Pesimist.

Še vedno tam. Pišejo nam: Kar se tiče slovenskih nadpisov, smo še vedno blizu tam, kjer smo bili pred 50 leti! Tu govorim o nadpisih na e. kr. uradih, o katerih je »Edinost« pisala že neštivilnokrat. Na e. kr. sodiščih vidiš vse polno — samo laških nadpisov; na e. kr. policiji je tudi vse pri — starem; na e. kr. pošti je vse dvojezično (nemško in laško), na e. kr. financi istotako!! A če se poslušas občevalni jezik med uradniki na marsikateri e. kr. oblasti, meniš, da si kje v Kalabriji. Le na e. kr. namestništvu te čaka presenečenje. Ako kreneš tja, videl boš tudi en slovenski nadpis in to na tablici e. kr. komisarja za okolico!! Ali na tej tablici je začetek in konec pravice slovenskega jezika tudi v napisih e. kr. namestništva. Na vseh oblastvih se na zahtevo govori in piše, tudi slovenski. Ta e. kr. oblastva so malone vsa za Primorje, a e. kr. pošta celo tudi za Kranjsko! Vse to pa, to je: tisoči Slovanov, nismo vredni, da bi se ta oblastva toliko ponižala, da bi izpostavila na vidna mesta le eno slovensko besedo!

Ali vemo in smoto povdarjati že večkrat, da za radikalno odpravo tega zapostavljanja našega jezika po e. kr. uradih, mora od zgoraj priti drug veter. Ali vemo tudi, da je v tem pogledu mnogo odvisno, kako tukajšnje oblasti poročajo na višja mesta. Na koncu osemnajstega veka se torej še enkrat obračamo do vseh merodajnih činiteljev, naj nam že enkrat preskrbe, da ne stopimo v XX. stoletje prezirani in zapostavljeni kakor so naši pradedje stopili v XIX. vek!

Dajte nam že enkrat šol in te nadpise! Saj bo to tudi v državno korist, če ne bo naš narod prisiljen sklepati, da mu je država le brezskrbna mačeha in ne prava mati, kakor bi po svoji dolžnosti morala biti vsem svojim narodom.

Kratek odgovor onim gospodom, ki nas pismeno vprašujejo, zakaj da se še ni ustanovil »Ruski kružok«? »Ruski kružok« se ni ustanovil, ker v Trstu za sedaj ni mogoče udobiti osebe, ki bi bila toliko zmožna ruskega jezika, da bi lahko nastopila javno. Kakor hitro se tržaškim Slovincem posreči udobiti v svojo sredo tako moč, se kružok takoj ustanovi. Pravila so že pripravljena.

Čegav je dobiček? Neki tuk. častnik je lastnik ogerske državne srečke iz leta 1870; ta srečka je o zadnjem žrebanju dobila dobiček 150.000 gld. Srečni lastnik je naročil nekemu tuk. bančnemu zavodu, da dvigne to svoto. Sedaj pa je prišlo drugo presenečenje: ta žreb je bil zaplenjen, ker je izhajal iz neke tatvine na škodo hranilnice v Požgi leta 1846. Častnik je bil sprejel srečko od nekega sorodnika v Kopru; ta jo je zopet pravilno kupil v neki menjalnici. Sedaj nastaja vprašanje, komu izplačajo dobiček?!

Ponesrečen kolesar. Na rešilni postaji je sinoči iskal pomoč med drugimi 18-letni trgovski pomočnik Alojzij Mravljec, ki je padel s kolesa ter se na več mestih precej nevarno poškodoval.

Pretep zaradi žene. Sinoči je prišlo v ulici S. Maurizio do pretepa med mesarjem Franom Ferlugo iz ulice Rivo št. 18. in med več drugimi osebami, ker so poslednji razžalili Ferlugo ženo. O tej priliki je Natal Panka, vratar v ulici Stadion št. 13, zasadi Ferlugo nož v obraz. Panka so zaprli.

Pazite na otroke! Predvčerajšnjim je poldrugoletna Antonija Trošt padla z okna 5. nadstropja v ulici Broletto št. 12 na cesto, kjer je obležala mrtva v razbitimi udi. Zdravnik rešilne postaje je zamogel le še konstatirati smrt.

Samomor. Minolo sredo se je obesil 27-letni pek Štefan Bravin v svojem stanovanju v ulici Belvedere št. 4. Vzrok samomoru ni znat. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Lloydov parnik »Semiramis« je prispel v sredo iz Aleksandrije v naše prista-

nišče s 145 potniki ter ostane do sobote v lazaretu pri sv. Jerneju. Vsi potniki in mostvo na krovu ladije so zdravi.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 26. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici della Sorgente št. 5, hišna oprava: pri Sv. Mar. Magd. spod. št. 155, prešič in hišna oprava: v ulici Media šte. 4 in 6, glasovir.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20.4, ob 2. uri popoldne 23.6 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.4 — Danes plima ob 7.33 predp. in ob 7.6 pop.; oseka ob 1.7 predp. in ob 1.18 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nova brzozjavna postaja. Dne 22. maja t. l. se je odprla v Grižnjanu, političnega okraja Poreškega, nova brzozjavna postaja z omejeno dnevno službo, združena s tamošnjim poštним uradom.!

Vesti iz Kranjske.

* Še je — malenkosti. S Kranjskega nam pišejo: Na žalost moramo pripoznati, da naša mlaja generacija na Kranjskem, vzrasla po dobi najhujih narodnih bojev, nima pravega, in tu pa tam celo nikakega zmisla za boje obmejnih Slovincov. Ona ne umeje vaših razmer in vašega boja in zato se jej zdi marsikaj malenkostno, za kar se vi borite z vso srditostjo. Marsikaj se v vaših bojih zdi tej generaciji staromodno, ki pa je v resnici aktualno. V tem neumevanju vaših bojev, vaših razmer in vaših — potreb je tudi vir neprestanim nesporazumljenjem med rojaki na Kranjskem in sosebno vami Tržičani in Istrani. A klasično je, kako ista mlaja generacija naša, ki tako nekako pomilovalno gleda tja na vas starekopične in malenkostne Tržičane, ne vidi, kako ima ona sama okolo sebe, v svoji ožji domovini, še vse polno — malenkosti, katere treba odpraviti, ker niso v soglasju z narodnim značajem dežele in predstavljajo isto ptujemu svetu drugačno, nego v resnici je. Naj vas danes opozorim le na dve taki »malenkosti«. Poštni pečat v Il. Bistrici nosi še vedno napis, kakoršnjega je imel v dobi staromodnih bojev: samonemški, in pečat okrajnega sodišča v Radovljici še danes prikriva svetu, da je Radovljica na slovenski zemlji in celó v osrednji pokrajini naroda slovenskega. Res je: to so malenkosti! Ali ravno dejstvo, da so možne take malenkosti, priča, da bi morda ne škodilo, ako bi tudi na Kranjskem nekoliko energičneje nadaljevali »starokopitni« in »staromodni boj«. Da se obmejni Slovinci mora še vedno boriti za vsako mrvo prava, je žalostno, je vnebovpijoča krivica, ali da so v osrednji pokrajini še možne take »malenkosti«, to je pa naravnost — škandal. A proti takemu narodnemu škandalu bi se že morale vse stranke združiti v borbi.

* Iz vode rešil. »Slovenec« poročajo iz Spodnje Idrije, da je minoli torek padel v potok Malenšico dveleten otrok Janeza Lampeta. Potok je odnesel otroka čez slap v tolmun. Ko je to 16-letni Janez Rovtar zapazil, je skočil več metrov globoko v vodo ter rešil otroka gotove smrti.

* Pogreša se že 14 dnij delavec Anton Veber v Ljubljani. Delal je v Janeževi tovarni za usnje. Pri sebi je imel več svoto denarja. V svojem stanovanju je pustil vse stvari in v tovarni delavsko knjižico.

* Luna je premotila čuvaja na ljubljanskem gradu minolo sredo ob 2. uri zjutraj. Vzhajala je namreč izza Jančjega hriba, o čemer se je žarelo nebo. Čuvaj pa ima menda naročilo posebno paziti na vevško tovarno radi stavke in vesten v svojih dolžnostih, kakor je, ni imel časa pončiti se o vzroku žarečega se neba in kakor bi trenil je zagrmel z ljubljanskega gradu topov strel v znamenje, da gori v okolici — seveda vevška tovarna. Gasileci so poskakali s postelj ter hiteli v mestni dom, kamor pa jim je telefoniral čuvaj z Grada, da ne gori v Vevčah, marveč, da samo »mesec gor gre«.

* Več nego deseti brat. Pod tem zaglavjem poroča »Slovenec«, da živi v Kostanjevici ubog čevljar, Pavlenč Fran, kateremu je žena podarila 11 sinov zaporedoma. Njih imena so: Fran, Josip, Miroslav, Anton, Leopold, Viktor, Vincencij, Ivan, Leo, Mirko in Adolf. Trije izmed njih so umrli,

vsi drugi pa so krepki in zdravi. Pred kratkim pa je plodna črevljarska žena povila dvanajsto dete — deklico Marijo, ki je stala mater življenje. Uhogemu čevljarju je ostalo devet nedonarših otrok. Gospe, katere Bog ni obdaril z otroci, pač pa s premoženjem, bi imele tu lepo priliko storiti dobro delo krščanske ljubezni!

* Stavka v Vevčah. Minolo sredo so imeli delavci vevške papirnice prejeti zaslužek do dneva, ko so ustavili delo ter ob enem tudi delavske knjižice. Tako je odredilo vodstvo tovarne; v sredo pa je isto vodstvo naročilo delavcem, naj v četrtek dne 24. t. m. pridejo po zaslužek in knjižice. Temu pa so delavci oporekali, češ, da na praznik ne marajo prejemati plačila in knjižice, in dokler ne bo rešeno vprašanje gledé bolniške blagajne, ki sedem let ni imela običnega zbora, (!) ter se sploh vsa zadeva stavlja temeljito in pravilno ne reši. Brezobzirnost, s katero vodstvo vevške papirnice postopa v sedanjih stviki, govori glasno, kako je to vodstvo že vsi leta izkoriščalo in zatiralo ubogo ljudstvo ter priča, da je sedanja stavka le neodvnljiva posledica dolgoletnega krivičnega zatiranja. Res, lepe so morale biti razmere med delavstvom in uradništvom oziroma vodstvom v Vevčah, da je mej slednjim drzost in objestnost tako bujno vzrastla, kakor se vidi sedaj. Saj to vodstvo ošabno odklanja vsako pogajanje z delavstvom, katerega je izkoriščalo mnoga leta ter brezobzirno daje delavcem na izbiri dvoje: ali naj brez-pogojno začno zopet delati, ali pa naj pride vsaki po svojo delavsko knjižico! To je pravečo srednjeveško nasilje, ki se mora gnusiti vsakemu poštemu človeku. Res, tem bolj se moramo čuditi delavstvu, ki se ne da zapeljati svojemu skrajne užaljenemu čutu in ohranjuje red in mir. In vodstvo si je pač v svesti, kako globoko mora biti delavstvo užaljeno, sicer bi si ne bilo zopet izprosilo 120 mož vojakov v obrambo svoje kože. Tudi ta okolnost govori mnogo in človeku je trpko v sren, če misli, da mora biti tudi vojaštvo na razpolago kapitalističnim pijavkam in jih — če tudi nehoté, to se umeje — podpira v izkoriščanju delavstva in v trdovratnosti, kadar delavstvo, izrabljeno do skrajnosti, zahteva svojih pravic. A kdo podpira delavce in kdo se zavzema za njih pravo? Nihče! K večjemu da jih o stvarkah dobrohotno opominjajo ter nagovarjajo, naj se le udajo zahtevam delodajalcev, češ, da jim vsaj nihče ne bo mogel reči, da so trmoglavci, in s silo da se ne doseže ničesar.

Skrajni čas je pač že, da bi se vse postavilo na stran šibkejšega zatiranca mesto na stran mogočnega zatiraleca. In kdo ne ve, kaj se lahko zgodi potem, ako vevška tovarna res izvede svojo namero ter odpustivši vse dose-danje domače delavce najme tujih, brzčas Nemcev s Štajerskega? To bi bilo gorostasno in v ljudstvu, ki se zdaj ogiba vsakega nemira, bi potem pač nevarno vplam-tela nevolja, kljub vojaštvu in orožništvu. Seveda bi ljudstvo končno zopet podleglo sili in še dolgo čutilo posledice svojega upora, a za nesreče bi pač bili odgovorni drugi. Naj še omenjamo tu, da se orožništvo v Vevčah vede vzorno napram delavstvu.

Razne vesti.

Odlikovanje. Cesar je podelil knezu nadškofu v Pragi, Levu pl. Skrbenskemu, značaj tajnega svetovaleca.

Trgovina s človeškim mesom. V Graden so včeraj aretirali nekega Žida, ki se je pe-ljal z Dunaja v Budimpešto s 5 dekleti, ka-terim je bil obljubil — poštene službe.

Zaroka nadvojvodinje Marije Terezije. Korespondenčni biro je pooblaščen izjaviti, da je vest dunajskih listov o zaroki nadvojvo-dinje Marije Terezije docela izmišljena.

Svarilo izseljencem. Ministerstvo za no-tranje stvari opozarja v svoji naredbi od dne 3. t. m. na dejstvo, da je v Zjedinjenih dr-žavah severne Amerike prepovedano uselje-vanje inozemcev, ki so pred uselitvijo skle-nili kako pogodbo za delo ali službo. Ne treba, da bi to bila izrečna pogodba, mar-več zadostuje, da so se dotične osebe vsled kakega tiskovnega zasebnega poziva odločile za izseljenje. Ljudi, katerim se dokaže, da so storili kaj takega, pošljejo nemudoma v domovino. Zgodi se pa tudi lahko, da se bo postopalo proti njim z izgonom še le tekom enega leta, kakor se je to večkrat pripetilo hrvatskim gozdnim delavcem, ki so vsled tega trpeli izdatno škodo. Ta zakon uporabljujejo zadnji čas z veliko strogostjo.

Slavnosti v Rimu. Včeraj so se vršile v Rimu velike cerkvene slavnosti povodom proglašenja svetnikom oziroma svetnic: Ivana de la Salle in sestre reda sv. Avguština Rito de Caseia. V baziliki je bilo zbranih nad 50000 tisoč oseb. Po procesiji so množice viharo pozdravljale papeža.

Loterijske številke izrebane dne 23. maja:

Praga	62	87	64	43	86
Levov	10	31	13	49	57
Inomost	53	10	39	56	13

Brzobjavna poročila.

Iz ogerske delegacije.
BUDIMPEŠTA 25. (K. B.) Ogerska delegacija je v plenarni seji sprejela brez de-bate proračun skupnega finančnega minister-stva. Prihodnja seja bo jutri opoldne s sle-dečim dnevnim redom: Proračun za vojsko, za Bosno in Hercegovino in za mornarico.

S pariške razstave.
PARIZ 25. (K. B.) Tukajšnja avstrijska trgovinska zbornica je priredila sinoči banket, kateremu je predsedoval avstro-ogerski po-slanik grof Wolkenstein; banketa se je udeležilo okolo 200 odličnih gostov, med njimi pred-sednik upravnega sodišča, grof Schönborn, namestnik tirolski g. of Merweeldt, grof in grofica Czernin, avstrijski in ogerski generalni komisar in predsednik trgovinske zbornice pl. Morpurgo, ki je napil cesarju Franu Josipu.

Francozi o ekspoziciji grofa Goluchow-skega.

PARIZ 25. (K. B.) »Figaro« piše o go-voru grofa Goluchowskega v ogerski delega-ciji ter izjavlja, da so ministri o tem, kakor vedno, vodili oziri do mednarodnih razmer ter da je bil govor ministra vzgled jasnosti in takta. Goluchowski da je imel očitno pred vsem namen, da pokaže ogerski delegaciji lo-jalnost ruske politike ter pohvali blagodejni-upliv dogovora glede balkanskega poluotoka, kakor sta ga leta 1897. sklenila oba cesarja.

Protikristijansko gibanje na Kitajskem.

LONDON 25. (K. B.) »Daily Mail« javlja dne 23. t. m. iz Tientsina: General Yangfutungu, katerega je podkralj Yulu po-slal s četami proti Boxerjem, je bil o nekem spopadu z voditelji poslednjih umorjen. Pod-kralj da je odposlal nadaljnjih čet.

Volilna borba v Ameriki.

NEW-YORK 24. (K. B.) Demokratiško društvo v Kansasu je naročilo odposlancem za narodni zbor, da podpirajo kandidature Bryana za predsedništvo.

Armenci in islam.

CARIGRAD 24. (K. B.) »Agence de Constantinople« zagotavlja na temelju pristoj-nih informacij, da ni res, da bi bilo v sand-žaku Hekiaru 400 armenskih družin presto-pilo v islam.

Turška vlada in Armenci.

CARIGRAD 24. (K. B.) Turška vlada si zopet nekaj časa prizadeva, da bi prego-vorila armenskega patrijarha mons. Armaniana, da bi preklcal svoj odstop. Patrijarh pa noče verjeti obljubam ampak le dejstvom, ter vzdr-žuje svojo demisijo.

Vojna v južni Afriki.

Kruger ne prosi za mir.

NEW-YORK 23. (K. B.) V odgovor na vprašanje, ie-li transvaalska vlada zapro-sila za mir, je predsednik Kruger brzobjavil »Worldu«, da ta vest ne odgovarja resnici.

Boersko odposlanstvo v Ameriki.

LONDON 23. (K. B.) Listi javljajo, da je bil odgovor predsednika Mac Kinleya boerskemu odposlanstvu takšen, kakoršnega je smela britanska vlada pričakovati od glave prijateljskega naroda.

Zgube Angležev.

LONDON 23. (K. B.) Glasom posled-njega imenika, ki ga je izdalo ministerstvo, so znašale skupne zgube Angležev do 19. maja t. l. 26.614 mož, razven mnogih bol-nikov, ki se nahajajo v bolnišnicah.

Bitka na reki Rhenoster.

LONDON 24. (K. B.) Lord Roberts javlja včeraj z južne obali reke Rhenoster: Ko sem danes v jutro prispel semkaj, sem videl, da je bil sovražnik po noči ubežal ter se ustrdil na severni obali reke. Boerci se niso hoteli braniti, ker so slišali, da stojijo oddelki Hamiltonovi v Heilbronnu ter da je konjenica nekoliko milj nižje prekoračila reko ter preti boerski desni zadnji straži. Most čez reko Rhenoster je razdrt, istotako železniška proga več milj daleč. Angleži so Boerce pod De Wetom iz Lindleya do Heil-bronna podili pred seboj. O prehodu čez reko Rhenoster se je unela vroča bitka. Naše zgube bi lahko bile velike, da nismo imeli

dobro premišljenega načrta, po katerem je prišla brigada Smith-Dorrieu-ja pravečasno sovražniku v stran. Poveljnik v Boshofu javlja, da se je zadnje dni udalo nad 300 Bo-ercev iz Oranja. Kelly Kenny javlja, da so čete Yeomanry ozemlje med Bloemfonte-nom in Boshofom očistile sovražnika.

Steijn v Frankfurtu.

LONDON 24. (K. B.) Glasom vesti v »Standardu« iz Heilbronna se nahaja pred-sednik Steijn v Frankfurtu, na vzhodni strani od Heilbronna.

Kruger naj kapitulira?

LONDON 24. (K. B.) »Reuter« javlja iz Capstadta dne 22. t. m.: Slišimo, da je predsednik Kruger sprejel od voditelja boerskega odposlanstva, Fischerja, pismo, v kat rem mu isti svetuje, naj sprejme naj-ugodnejše pogoje, ki jih zamore od maršala Robertsa doseči, ter naj kapitulira. Kedar Angleži prekoračijo reko Vaal, objavi Ro-berts brzokone razglas, s katerim zagotovi bur-gherjem, ki se povrnejo na svoja posestva, varstvo živine in ostale lastnine. Pričakovati je, da se večina Boercev pod tem pogojem povrnejo na svoja posestva.

WASHINGTON 24. (K. B.) Voditelj boerskega odposlanstva, Fischer, zatrjuje, da ni res, da bi bil on svetoval predsedniku Krugerju, naj se uda o najugodnejših pogojih, ki jih zamore od Robertsa doseči.

Trgovina in promet.

Posojilnica in hranilnica v Kopru.

uknjižena zadruga z neomejenim poročtvom. Računski zaključek za XVI. upravno leto 1899.

Pristopilo je 36 zadržnikov s 36 de-leži, izstopili so 4 zadržniki s 4 deleži, ostalo je 584 zadržnikov s 584 deleži.

Novil. hranilnih knjižic se je izdalo 21, uničilo pa 14, obstoji torej 72 knjižic za 94.191 K 22 st., in znaša povprečna vloga 1308 K 21 st.

Posodilo se je na novo 72 zadržnikom, 24 zadržnikov je pa posojilo popolnoma vr-nilo, dolžnikov je torej 766, ki dolgujejo skupaj 129.151 K 34 st., ali povprek 169 K 91 st.

Za dobre namene se določi iz tekočih upravnih stroškov 200 K.

Vseh prejemkov je bilo 33.937 K 93 st., vseh izdatkov je bilo 32.441 K 35 st., torej skupni denarni promet 66.379 kron 28 stot.

Čisti dobiček 1820 K 49 st. se pridene rezervni zakladi, ki iznaša 17.220 K 70 st. in narase torej z vstopnino vred na 19.185 K 19 st.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsacega, ako tudi ni člen zadruge, ter se obrestujejo po 4½% ali po 5% po dogovoru od 1. po vložitvi sledečega meseca, pa do zadnjega dne meseca pred vzlizgom. Obresti se pri-pisujejo koncem vsacega leta kapitalu brez po-sebnega naročila. Rentni davek plačuje po-sojilnica. Zneski do 100 K se izplačajo brez vsake odpovedi; za zneske nad 100 K je pogojena odpoved in sicer do 200 K 8 dni, do 400 K 14 dni; za zneske čez 400 K si odbor izgovori odpoved pri vložitvi, vendar se tudi taki zneski izplačujejo navadno brez odpovedi, seveda kolikor dopušča blagajnično stanje.

Od posojil, katera dobivajo le členi po-sojilnice, se zahtevajo 6% obresti.

Posojilnica je člen »Zveze slovenskih posojilnic« v Celju, ki je izvršila zadnjo re-vizijo dne 21. dec. 1899.

Posojilnica uraduje v Kopru vsako ne-deljo od 8. do 12. ure. Ta dan se sprejemajo vloge, prošnje za posojila, obresti in vračila na glavnico, izjave pristopa in izstopa in od-povedi, izplačujejo se vloge, obresti in poso-jila in dajo pojasnila in pravila.

Obrestna mera na Angležkem.

Kakor poroča korespondenčni biro dne 24. t. m. iz Londona, je angleška banka zni-žala obrestno mero od 4 na 3½%.

Denarni trg.

Na dunajskem javnem trgu se je po-ložaj zopet poslabšal. Dne 22. t. m. so znašali stavki za bančne akcepte prve vrste 4½% V Berlinu pa je zanešni diskont še vedno 4½%. O gibanju vsled ultima, ki je pričelo 22. t. m., je bilo malo denarja na razpolago ter so znašali stavki za podaljšanje 5¼ do 5½%.

Obrestna mera Španjskem.

Španjskem narodna banka je znižala obrestno mero na 3½%.

Svetovna razstava in francoske že-leznice.

Odkar so otvorili svetovno razstavo v Parizu, do 15. t. m. so imele francoske že-leznice v primeri z isto dobo lanskega leta nad 5 milijonov frankov več dohodka. Vsled tega raste cena delnicam francoskih želez-nic.

Avstro ogerska banka.

Kakor poročajo z Budimpešte dne 23. t. m., je sklenil glavni svet avstro-ogerske banke, da za sedaj ne zniža obrestne mere.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

		za 50 kg. v kronah.
Kava:	Santos I.	99.—
	II.	99.—
Rio	I.	98.—
	II.	93.—
Santos in Rio lavé	I.	115.—
	II.	113.—
Laguaira lavé I.		136.—
Laguaira lavé II.		101.—
Maracaibo		107.—
Guatemala		166.—
S. Salvador		108.—
Costarica		141.—
Portorico		156.—
S. Domingo		110.—
Jamaica		99.—
Malabar Plant		166.—
Java W. J. B.		185.—
Moka		152.—
Poper:	Singapore	98.—
	Penang	93.—
	Tellichery	97.—
	beli	143.—
Piment:		65.—
Sladka škorja:	(cimet)	84.—
	electa	89.—
Riz:	italijanski	16.75 24.—
	Indijski	10.25 15.50
	Japonski	15.— 17.—

Južno sadje:

Rožiči:	8.50 9.50
Datelji:	— 35.—
Smokve:	(Calamata) v vencih 18.— 19.—
	proste 10.— 11.—
	puljsko (Puglia) 11.50 12.50
	smirnske (v skatljicah) 27.— 32.—
Mandeljni:	sladki I. Bari 110.— 112.—
Lešniki:	siciljski 55.— 56.—
	istrski 55.— 56.—
	levantinski olupljeni 78.—
Suho grozdje	(cibibe): Elemé 35.— 55.—
	Sultanine 36.— 63.—
	iz Perzije 39.— 40.—
	črne Cismé 25.—
	Morea 27.50 28.—
	Lipari 4.— 12.—
Pomeranče	(zaboj) 4.— 12.—
	Puglia (zaboj) 4.— 12.—
Limone	4.— 12.—
Olje oljino	italijansko I. Bari 81.— 88.—
	albansko 39.—
	dalmatinsko 42.— 45.—
	bombažvo ameriansko 38.— 40.—
	bombažvo angleško 53.—
	sesamovo 53.—

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

Zaloga v javnih skladiščih 25. Maja 1900.	
Kava	13575 metr. stotov
Poper	1482
Škorjice (cimet)	1041
Piment	1194
Južno sadje	11054
Olje	38112
Vino (italijansko)	17172

Dunajska borza dne 25. maja.

	danes	pred. čeraj
Državni dolg v papirju	97.45	97.40
" " v srebru	97.—	97.—
Avstrijska renta v zlatu	114.95	114.80
" " kronah 4%	96.40	96.55
Kreditne akcije	718.25	717.—
London 10 Lsr.	242.40	242.40
20 mark	23.66	23.66
Napoleoni	19.26½	19.27
100 italijanskih lir	90.50	90.40
Cikini	11.34	11.34

Trgovinske vesti.

Budimpešta 25. Pšenica za maj K. 8.06 do 8.08 Pšenica za oktober K. 8.22 do 8.24 Rž za maj K. 7.30 do 7.40 Rž za oktober K. 7.45 do 7.46 Koruza za maj K. 5.59 do 5.61. Koruza za juli K. 5.62 do 5.63 Oves za maj K. 5.10 nomi-nelno. Oves za oktober K. 5.30 5.31.

Pšenica: poudrbe zadostne, povpraševanje dobro, trdno. Prodaja 30.000 mst. 5 st. višje Vreme: lepo, vročina.

Hamburg 25. Trg za kavo. Santos good average za maj 37.50, za september 38.50 za december 39.25 za marc 40.— Denar.

Havre 25. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 45.25, za september 50 k. frankov 45.50.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obu-vala za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatelj je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič
čevlj. mojster

Stavbeni razglas

Preložitev okrajni ceste Podgrad-Trnovo-Ilirska Bistrica prvi Zaličih na istrsko-kranjski meji, oddala se bode potom licitacije, ki se bode vršila dne 5. junija 1900 od 3. do 5. ure pop, v občinski pisarni v Podgradu

onemu, ki bode stavil najugodnejšo ponudbo.

Vsa dela cejena so na K 6522 23 odnosno na K 6003-63

Načrti, merila, proračun in pogoji so na uvid pri županstvu v Podgradu ob uradnih urah.

Podgrad v Istri 22. maja 1900.

Predsednik: Jenko.

ŽUPANSTVO OBČINE PODGRAD

Stavbeni razglas

Prezidanje in prizidanje pri kape-lanijskem poslopju na Staradi, v katerem se ima prirediti tudi šolska soba, oddalo se bode potom licitacije, ki se bode vršila

dne 5. junija 1900 od 9. do 11 ure predp. na Staradi,

onemu, ki bode stavil najugodnejšo ponudbo.

Vsa dela cenjena so na K 9089-02 Načrti, merila, proračun in pogoji so na uvid pri tem županstvu ob uradnih urah.

Podgrad, 22. maja 1900.

Zupan: Jenko.

„Delavsko konsumno društvo“ pa Sv. Jakobu priporoča slavn. slov. obč. svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia št. 1 a vogal ulice Vespucci

Toči izvrstno istrsko in dalma-tinsko črno, vipavsko belo vino ter Steinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi Odbor.

Za letovišcarje!

2 lepi sobi s 4 ali 6 posteljami s kuhinjo ali brez kuhinje, je oddati v Gor. Logatcu za poletno stanovanje,

Spoštovanjem

Franc Gostiša posestnik

V nedeljo 27. maja se odpre

Buchlerjevo kopališče

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva iz dobrega in osušenega lesa iz tovarne pohištva v Solkanu

Antona Cernigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

Pozor kmetovalci!

Predno se je gumi podražil, vkupil sem od neke najboljših in prvih tovarn za gumi veliko množino gumovih trakov za žlatenje trt (Rebenverdlungs-Gumistreifen), katere prodajam na drobno 10 dkg. po 11 kr., na debelo in najmanje 1 kg pa po 10 gl. kg. franko tukaj.

Po pošti pošiljam le proti povzetju. Blago je jako dobro in sem pripravljen takoj povrniti denar, ako ne bi komu ugajalo.

Priporočam se cenjenim kmetovalcem in rojakom za obilne naročbe.

S spoštovanjem

A. Kovač,

trgovec v Nabrežini.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n. (Slovanska Čitalnica).

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6% na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dljetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljšanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah. Cena 1/2 škatljica kron 1.40. 1/2 škatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knezijski belgarijski dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

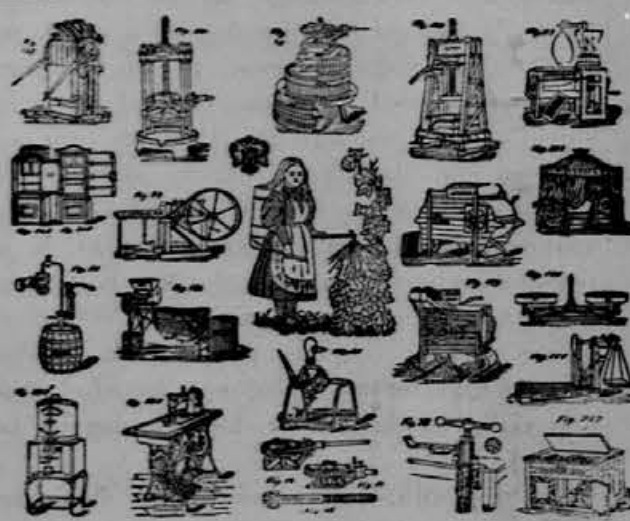
Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse šte. 12.

razpošilja gratis in franko kataloge v slovensko-hrvatskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira. Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegirani lastnik

Dunaj, III Erdbergstr. šte. 12.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hudi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogel Spornjerjeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena piemno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8 Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran imagostilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 14. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokvov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Sorli priporoča svoji kavarn. „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajalisci Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih častnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina šte. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zazuovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za množične naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Šivilja.

Slovenska šivilja se priporoča c. slovenskim gospem in gospicam. Točna postrežba. Nizke cene. Ulica Commerciale 12. II. nadstr.

V Gdrici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu kol razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izborna zaloga vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za prstnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku šte. 5. Podružnica v Sežani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Brežak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.